

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 21Cob/41/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113205988
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Božena Husárová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:1113205988.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobcu: Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s., ul. 29 augusta 1/A, Bratislava, IČO: 31 338 976 proti žalovanému: S. P., nar. XX.XX.XXXX, U. XX, Q., o zaplatenie 663,88 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 23Cb/48/2014-79 zo dňa 12.11.2014 takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 663,88 eur a nahradiť trovy konania za zaplatený súdny poplatok vo výške 39,50 eur všetko do troch dní po právoplatnosti rozhodnutia.

Rozhodol tak na základe vykonaného dokazovania k návrhu, ktorým žalobca žiadal uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť istinu vo výške 663,88 eur ako odplatu za služby, vypočítanú podľa cenníka Centrálného depozitára cenných papierov SR schváleného v súlade so všeobecnými záväznými právnymi predpismi Národnou bankou Slovenska a na základe ktorého žalobca žalovanému fakturoval poplatok za vedenie účtu majiteľa cenných papierov za rok 2008 a 2009, keď v zmysle § 99 a § 105 zák. 566/2001 zák. č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách vedie za odplatu žalovanému účet majiteľa cenných papierov - Služba „CD-55-vedenie účtu majiteľa“, na ktorom eviduje v prospech žalovaného cenné papiere. Cenník odplaty za vedenie účtu majiteľa je dokument verejne prístupný a bolo v záujme žalovaného, aby sa s ním oboznámil, či už v sídle žalobcu, alebo na webovej stránke žalobcu.

Žalovaný žiadal návrh zamietnuť. Poukazoval na to, že v roku 2008 vydal žalobca nový cenník, o čom ho neinformoval, pričom o skutočnosti, že sa účet spoplatňuje sa dozvedel až v roku 2009, keď mu bola doručená faktúra na úhradu za rok 2008, pričom určenie výšky poplatku za vedenie účtu bol podľa názoru žalovaného jednostranným právnym aktom žalobcu vykonaným voči žalovanému ako spotrebiteľovi, ktorý nemal možnosť do jeho výšky zasiahnuť, ani ho odsúhlasiť. Poplatok za vedenie účtu preto označil za neprimeraný a nedôvodný, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. Takýto spôsob oceňovania majetkového účtu považuje žalovaný za nesprávny. Na základe vykonaného dokazovania, v ktorom súd prvého stupňa zistil, že žalobca vystavil žalovanému faktúru na úhradu poplatku za vedenie účtu majiteľa cenných papierov za rok 2008 č. 8000002170 a č. 9000001982 za rok 2008 a 2009.

Žalobca v priebehu konania poukázal na to, že dňa 25.04.1993 bolo Strediskom cenných papierov SR a.s. zriadený účet majiteľa cenných papierov, ktorý je vedený na žalovaného na základe evidencie cenných papierov, ktorý právny vzťah vznikol podľa zák. č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch (§ 56), podľa ktorého bolo SCP SR a.s. povinné evidovať zaknihované cenné papiere podľa § 57 cit. zák. V roku 2004 sa na základe rozhodnutia Ministerstva financií SR schválila zmena obchodného mena a zmena predmetu činnosti pôvodného Strediska cenných papierov SR a.s. Pri posudzovaní základného

právneho vzťahu medzi účastníkmi podľa názoru žalobcu je potrebné vychádzať z povahy cenných papierov, kedy neexistuje iné ako obchodnoprávne využitie a výška poplatku je stanovená v závislosti od objemu cenných papierov evidovaných na účte majiteľa v rozhodnom období. Je to objektívne kritérium a žalobca nie je oprávnený skúmať trhovú hodnotu cenných papierov na účte, pretože túto činnosť nemá povolenú a ani ju nevykonáva. Cenu za vedenie účtu jednostranne je splnomocnený vykonávať a určovať žalobca, pričom majiteľ účtu nemôže ovplyvňovať cenu vedenia účtu a príslušný cenník je záväzný pre všetky fyzické a právnické osoby. O spoplatnení vedenia účtu majiteľa cenných papierov boli klienti mediálne informovaní v čase vzniku vedenia evidencie a prečíslovania účtov a i keď žalovaný poukazuje na to, že je vlastníkom cenných papierov bez hodnoty, napriek tomu si ich naďalej ponechal ako cenné papiere, hoci od roku 2009 existuje možnosť bezodplatného prevodu cenných papierov na Fond národného majetku SR, ktorý v takom prípade preberá záväzok úhrady poplatku za vedenie účtu, prevod je bezplatný, preto bolo rozhodnutím žalovaného ako s cennými papiermi naložiť.

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní vzal do úvahy právnu úpravu vyplývajúcu z ust. § 269 ods. 2 Obchod. zák. zmluvný vzťah vyhodnotil ako zmluvu inominátnu v spojení s § 340 ods. 1 Obchod. zák., ktorým je upravená povinnosť dlžníka splniť záväzok a pri posúdení evidencie cenných papierov vychádzal z právnej úpravy uvedenej v § 56 ods. 1 písm. a), § 57 zák. č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch a § 93 ods. 8 zák. č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách.

Z vykonaného dokazovania mal súd jednoznačne preukázanú existenciu právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, na základe ktorého viedol žalovaný v rokoch 2008 a 2009 účet majiteľa cenných papierov, na ktorom evidoval zaknihované cenné papiere žalovaného, za ktorú činnosť patrí žalobcovi odplata vo výške určenej platným a riadne schváleným cenníkom.

V súvislosti s námietkou žalovaného, ktorý žiadal priznať postavenie spotrebiteľa poukázal konajúci súd na to, že žalovaný pri súdenom postavení nenapĺňa legálnu definíciu spotrebiteľa, keď zákon o cenných papieroch sa v otázkach, ktoré nie sú týmto zákonom upravené riadi Obchodným zákonníkom a to bez ohľadu na postavenie účastníkov zmluvy. Žalovaný je majiteľom cenných papierov ktorými disponuje za účelom dosiahnutia zisku, žalobca preukázal skutkovú i právnu dôvodnosť úhrady žalovanej istiny ako odplaty za vedenie účtu, cenník, z ktorého žalobca úhradu vypočítal bol schválený zákonným spôsobom a počet cenných papierov žalovaného predstavoval v roku 2008 1.263 kusov, v roku 2009 1.194 kusov, menovitá hodnota 1 kusa cenného papiera je 33,19 eur, čo podľa článku IV cenníka predstavuje poplatok vo výške 331,94 eur ročne. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalovaný si svoju povinnosť nesplnil, preto ho súd k jej splneniu rozsudkom zaviazal a súčasne mu uložil i povinnosť ako neúspešnému účastníkovi uhradiť žalobcovi vzniknuté trovy konania.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote žalovaný odvolanie a žiadal, aby odvolací súd predmetné rozhodnutie zrušil alebo aby návrh v celom rozsahu zamietol. V dôvodoch odvolania uviedol, že rozhodnutím došlo k porušeniu jeho práv, ktoré sú chránené Ústavou SR a konanie žalobcu označil za rozpor s dobrými mravmi, na ktorú skutočnosť ale prvostupňový súd neprihliadal, na jeho argumenty nebral zreteľ, na základe čoho dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Rozhodnutie prvostupňového súdu považuje odvolateľ za precedens, ktorý negatívne zasiahol do práv žalovaného a prvostupňový súd sa takýmto rozhodnutím vyhol spravodlivému vyriešeniu danej veci. Odvolateľ v rámci podaného odvolania popísal históriu vydávania investičných kupónov súvisiacich s privatizáciou, kedy obyvatelia mohli vstúpiť do kupónovej privatizácie tým, že si priamo objednávali akcie podnikov alebo vložili svoje body do investičných privatizačných fondov. V odvolaní nesúhlasil so spôsobom určenia ceny za vedenie účtu, pretože poplatok nemôže byť vypočítavaný z menovitej hodnoty cenného papiera, žalobcovi je známe, že menovitá hodnota nevyjadruje skutočnú a reálnu hodnotu cenných papierov a žalobca ponuku vykonať prevod cenných papierov tiež v nominálnej hodnote odmietol. Položku cenníka, na ktorý poukázal žalobca v súvislosti s odplatou za vedenie účtu majiteľa odvolateľ označil za neplatnú, podmienky vedenia účtu sú neprijateľné a v rozpore s dobrými mravmi, čím sa súd nevysporiadal. Odvolateľ žiadal, aby mu bolo priznané postavenie spotrebiteľa a s ním súvisiace práva na ochranu v rozsahu právnej úpravy uvedenej v Občianskom zákonníku. Tvrdenie prvostupňového súdu, že je majiteľom cenných papierov, ktorými disponuje za účelom dosiahnutia zisku označil za zavádzajúce, pretože cenné papiere vlastnil ako akcionár vo vybratých spoločnostiach len z dôvodu, aby si odkladal finančné prostriedky vo forme akcií na dôchodok. Prvostupňový súd sa nevysporiadal ani so skutočnosťou, že nebol o vzniku cenníka žalobcom vôbec informovaný, nedostával výpisy za roky 2004 -2007, pričom nie každý má možnosť získavať informácie z internetu a keďže svojim

podpisom nikdy s poplatkom za vedenie účtu nesúhlasil, nemôže byť k takejto povinnosti zaväzovaný. Prevádzkový poriadok, ktorý vypracoval žalobca označil za nevýhodný, postavený na neprimeraných podmienkach a aj keď je schválený Národnou bankou Slovenska, táto inštitúcia podľa žalovaného pri schvaľovaní prevádzkového poriadku žalobcu zlyhala, keď mu umožnila za odplatu viesť majetkové účty jednostranne v neprospech majiteľov, ktorým zákon ukladá povinnosť prijať službu za nevýhodných podmienok a ktorá je nútená.

Odvolanie podaním zo dňa 20.05.2015, ktoré bolo doručené odvolaciemu súdu dňa 21.05.2015 doplnil o námietku premlčania, s ktorou sa prvostupňový súd vôbec nezaoberal.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne správne potvrdiť, k čomu poukázal na právnu úpravu vyplývajúcu zo zák. č. 566/2001 Z.z., podľa ktorého žalobca povinnosti uvedené v povolení vykonáva za odplatu, jednou z platených činností je aj vedenie účtu majiteľa a Prevádzkový poriadok schválený NBS je v zmysle § 103 ods. 6 ZoCP záväzný pre každého. V závere zdôraznil, že žalovaný mal možnosť kedykoľvek ukončiť právny vzťah so žalobcom a presunúť svoje cenné papiere na člena CDCP, ale žalovaný nepodnikol žiadne kroky, ktoré by smerovali k ukončeniu jeho právneho vzťahu so žalobcom. Žalovaný časť svojich cenných papierov odplatne previedol na tretiu osobu a časť bezodplatne previedol na Fond národného majetku SR až v roku 2012.

Vyjadrenie žalobcu k odvolaniu bolo doručené žalovanému, ktorý sa k nemu podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 30.07.2015 vyjadril, v ktorom zotrval na dôvodoch uvedených v odvolaní a tvrdenie žalobcu označil za zavádzajúce a nesprávne.

Odvolací súd vec prejednal podľa § 212 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný a podľa § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia ústneho pojednávania keď dospel k záveru, že rozsudok nie je možné za právneho stavu, ktorý vznikol v dôsledku v odvolaní vznesenej námietky premlčania potvrdiť, ani zmeniť.

Odvolacie dôvody, na ktoré poukázal odvolateľ vo svojom odvolaní zo dňa 10.01.2015 sú vzhľadom na odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu irelevantné, keď sa prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zaoberal všetkými z konania vzídenými skutočnosťami, tieto správne vyhodnotil a na základe týchto zistení i rozhodol.

Nemožno ale ponechať bez povšimnutia žalovaným vznesenú námietku premlčania, ktorá nepatrí medzi skutočnosti a dôkazy, ktoré by sa týkali skutkových zistení, alebo aplikácie práva, ktoré je účastník povinný uplatniť pred súdom prvého stupňa. Námietka premlčania je námietkou právnou, ktorej sa koncentračná zásada konania uvedená v § 120 ods. 4 a § 205a O.s.p. netýka a účastník ju môže uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci, ako vyplýva z príslušnej judikatúry Najvyššieho súdu SR v vydanéj k uplatneniu námietky premlčania (sp. zn. 4Obdo/39/2008 a sp. zn. 5MCdo/14/2008).

Žalovaným vznesenou námietkou sa prvostupňový súd nezaoberal, ale ani nemal dôvod, pretože bola vznesená žalovaným až v odvolacom konaní. Právne posúdenie námietky premlčania uplatnenej v odvolacom konaní je však skutočnosť, ktorou sa musí prvostupňový súd zaoberať a sa vysporiadať, keď nepostačuje, ak by na ňu prihliadol iba odvolací súd, pretože v takomto prípade by sa nedodržala dvojstupňovosť konania.

Z uvedené dôvodu odvolací súd musel rozhodnutie prvostupňového súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušiť a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konania, v ktorom sa súd prvého stupňa bude námietkou premlčania zaoberať a o veci opäť rozhodne. Súčasne rozhodne i o náhrade trov odvolacieho konania (§224 ods.3 O.s.p.) .

Senátom odvolacieho súdu bolo toto rozhodnutie prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.